

Komplexní čísla

D: **Komplexním číslem** se nazývá výraz tvaru $a+bi$, kde a, b jsou reálná čísla a i je číslo, pro které platí $i^2 = -1$. V komplexním čísle $a+bi$ se číslo a nazývá **reálná část**, číslo b **imaginární část** a číslo i **imaginární jednotka**.

D: Zápis komplexního čísla z ve tvaru $a+bi$ se nazývá **algebraický tvar komplexního čísla** z .

Čísla $a+bi$, pro které je $b \neq 0$, se nazývají **imaginární**, je-li navíc ještě $a = 0$ nazývají se **ryze imaginární**.

Čísla $a+bi$, pro které je $b = 0$, jsou čísla reálná.

Operace s komplexními čísly a jejich vlastnosti

1. **sčítání** - pro každá dvě komplexní čísla $z_1 = a+bi$ a $z_2 = c+di$ platí:

$$z_1 + z_2 = (a+bi) + (c+di) = (a+c) + (b+d)i$$

2. **násobení** - pro každá dvě komplexní čísla $z_1 = a+bi$ a $z_2 = c+di$ platí:

$$z_1 \cdot z_2 = (a+bi)(c+di) = (ac-bd) + (ad+bc)i$$

Poznámka: Sčítání a násobení komplexních čísel se tedy provádí analogicky jako sčítání a násobení polynomů.

3. **opačné číslo** - ke každému komplexnímu číslu $z = a+bi$ existuje číslo z' tak, že platí: $z + z' = 0$; číslo $z' = -a-bi$ je číslo opačné k číslu z .

4. **rozdíl** $z_1 - z_2$ komplexních čísel z_1, z_2 je součet čísla z_1 a čísla opačného ke komplexnímu číslu z_2 : $z_1 - z_2 = z_1 + (-z_2)$

$$z_2: z_1 - z_2 = z_1 + (-z_2)$$

5. **rovnost** dvou komplexních čísel $a+bi$ a $c+di$ nastává právě tehdy, když $a = c \wedge b = d$

6. **číslo komplexně sdružené** (komplexní číslo sdružené) s číslem $z = a+bi$ je číslo $\bar{z} = a-bi$

V: Součin komplexního čísla z a čísla \bar{z} s ním sdruženého je reálné nezáporné číslo, přičemž rovnost $z \cdot \bar{z} = 0$ nastává pouze pro případ $z = 0$.

Důkaz: dosazením

7. **podíl** $\frac{z_1}{z_2}$ komplexních čísel z_1 a $z_2 \neq 0$ je součin čísla z_1 a čísla převráceného k číslu z_2 ;

$$\text{postup: } \frac{z_1}{z_2} = \frac{z_1}{z_2} \cdot \frac{\bar{z}_2}{\bar{z}_2}$$

V: Pro libovolná komplexní čísla $z, z_1, z_2, z_3 \neq 0$ platí: $\overline{-z} = -\bar{z}$, $\overline{z_1 \pm z_2} = \bar{z}_1 \pm \bar{z}_2$, $\overline{z_1 \cdot z_2} = \bar{z}_1 \cdot \bar{z}_2$ a

$$\overline{\left(\frac{z}{z_3}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{z}_3}$$

Důkaz: rozepsáním

Příklady: Necht' $z_1 = 3-i$ a $z_2 = 2+5i$ jsou komplexní čísla. Potom:

$$z_1 + z_2 = 3-i + 2+5i = 5+4i$$

$$z_1 \cdot z_2 = (3-i)(2+5i) = 6+15i-2i-5i^2 = 6+15i-2i+5 = 11+13i$$

$$z_1' = -3+i, z_2' = -2-5i$$

$$z_1 - z_2 = 3-i - (2+5i) = 3-i-2-5i = -5-6i$$

$$\bar{z}_1 = 3+i, \bar{z}_2 = 2-5i$$

$$\frac{z_1}{z_2} = \frac{3-i}{2+5i} = \frac{3-i}{2+5i} \cdot \frac{2-5i}{2-5i} = \frac{6-15i-2i+5i^2}{4-25i^2} = \frac{6-15i-2i-5}{4+25} = \frac{1-17i}{29} = \frac{1}{29} - \frac{17}{29}i$$